

Ideologie van de Kubus: Op de Kubus leren de kinderen dat ze betekenis hebben voor een ander, het verschil kunnen maken, goed kunnen doen, samen met anderen. Samen leven we op onze wereld en de Kubus is de eerste opstap naar een grotere wereld.

Doel

We leiden onze leerlingen op tot fatsoenlijke, evenwichtige mensen die respectvol, vanuit duidelijke waarden en normen, omgaan met de medemens. Wij leren onze leerlingen hoe ze initiatieven kunnen nemen en/of actief betrokken kunnen zijn bij de samenleving, gericht op samenwerking. Hierbij geven wij ze de kennis mee over andere opvattingen en geloofsovertuigingen. Ze leren hierbij respectvol en met waardering om te gaan met verschillen en overeenkomsten. Wij leiden onze leerlingen op tot mensen met een cognitief en sociaal zelfvertrouwen, die met een open houding in de samenleving staan.

Toepassingsgebied

Door de veranderingen in de maatschappij, in de samenleving en bij ons op school vinden wij het van belang dat we duidelijk beschrijven wat wij zien als de taak van school wat betreft de persoonsvorming. Vanuit de domeinen burgerschap en sociale integratie, mens en maatschappij en digitale geletterdheid kijken wij naar ons aanbod gericht op de ontwikkeling van identiteit en ons aanbod gericht op burgerschap en sociale integratie.

Motivatie uit de theorie om het document op te stellen

Als wij geen naam hadden, zou toch elke keer dat iemand vroeg "wie ben jij?" een spannend moment zijn. Dan moesten wij elke keer echt antwoord geven. (...) Wie ben jij? Ben jij wij? Wij zijn heel veel mensen die heel veel op elkaar lijken en een beetje van elkaar verschillen, en in het feit dat we alleen maar letten op die verschillen, lijken we ook heel veel op elkaar. (...) Als wij niet weten wie we zijn, gaan we elkaar uit de weg, de mogelijkheid van "wie ben je?" uit de weg. Wij verzetten ons tegen mensen die ons kunnen helpen met het vinden van onze verlangens, onze vragen, onze pijn. Maar wat als je in de ander jezelf zou kunnen vinden? Door ruimte te maken voor hun verlangens, hun vragen, hun pijn? Door onszelf even te vergeten, doe een stap dichterbij een ander mens en daardoor een stap dichterbij onszelf.

Denk je dat je op zoek bent naar een 'WIJ', blijkt dat 'zij' het antwoord zijn.

Bron: WIJ: Laura van Dolron, ISVW Uitgevers, Leusden 2017

Kees Boele¹ stelt dat een school geen bedrijf is, maar een institutie, die mensen vormt en recht doet aan alle drie de doelen (kwalificatie, socialisatie en subjectificatie) van onderwijs. Ze zijn niet alleen dóór mensen gevormd, ze vórmten ook mensen. Ze zijn werk- en oefenplaatsen voor democratisch burgerschap.

¹ Bron: Waar, goed en schoon onderwijs, Ruud Klarus & Fedor de Beer (red.), ISVW Uitgevers Leusden 2018) 2^e druk

Erno Eskens² vult aan dat de taak van het onderwijs niet alleen is ons voor te bereiden op de rollen die we later gaan spelen, maar ook onze eigen stem te ontwikkelen. De wereld verandert net zo snel als de leerling zelf, en je kunt voorzien dat de veranderingen nog wel even doorgaan. Je kunt leerlingen niet voorbereiden op deze onzekere toekomst door ze alleen te leren lezen, schrijven en rekenen. Daar redden ze het niet mee. Aan het bekende rijtje moet op zijn minst 'en denken' worden toegevoegd. De school moet ruimte bieden om eens verwonderd om je heen te kijken, om te twijfelen, om kritiek te formuleren en om de vrije ruimte in het hoofd methodisch mijmerend te onderzoeken. Dat soort zaken helpen namelijk om persoonlijkheid en karakter te vormen.

De vraag wat wij willen dat onze kinderen leren is volgens Maarten Doorman³ onophoudelijk van belang, want het onderwijs geeft door wat onze cultuur wil bewaren aan kennis, aan ervaringen, aan geschiedenis. Het onderwijs bepaalt bovendien wat wij daarvan achter ons laten door het terzijde te leggen. Het definieert, met andere woorden, wat onze identiteit vormt en ons handelen stuurt. Wij zijn ons onderwijs.

3 klassieke vragen die wij gebruiken bij het opstellen van het beleid persoonsvorming:

- Wie ben je? Of Wie wil je zijn? Daar kan je alleen achter komen door (jezelf) vragen te stellen en een beeld te vormen van wie je wil zijn.
- Hoe ben je? Of Hoe wil je zijn? Wat past binnen de cultuur, de gezamenlijke normen en waarden, wat is de gedeelde "taal"? en wat betekent dit voor jouw handelen?
- Wat kan jij doen om het verschil te maken? Hoe zou de ideale wereld eruit zien en wat vraagt dit van jou?

Om een antwoord op deze vragen te kunnen geven moet je vrij kunnen oordelen. School kan helpen om oordelen bij anderen te herkennen, je eigen oordeel uit te stellen en te luisteren naar anderen, om vervolgens zelf een voorzichtig oordeel te vellen, dat helder te formuleren, om de gevolgen van het oordeel in te kunnen schatten en om het oordeel waar nodig bij te stellen. Met andere woorden persoonsvorming. Een oordeel is niet vrijblijvend. Je het dit oordeel niet, nee je bent het! De kunst is namelijk om datgene wat je eigenlijk wel weet – dit gaat fout – en datgene wat je moet doen – je moet je leven veranderen! – in een handelen gericht naar jouw ideaal om te zetten.

De taak die wij op de Kubus onszelf gesteld hebben is werken aan de beeldvorming bij wie wil ik zijn, wat betekent dit voor mijn handelen en wat kan ik bijdragen aan mijn ideaal? Dat houdt in dat we leerlingen zoveel mogelijk in contact moeten brengen met verschillende beelden (culturen, geloven, levenswijzen, e.d.). School biedt ruimte en tijd waarin je jezelf niet alleen steeds beter leert kennen, maar waarin je je ook leert te oriënteren op de wereld. Dat is handig. De leraar haalt je af en toe uit je eigen sfeer/ruimte en leert je om je eigen beelden waar nodig bij te stellen en/of aan te scherpen. Omdat we niet weten wat onze leerlingen in de toekomst tegen zullen komen, omdat kinderen nog onvoldoende aan kunnen geven wat ze verlangen voor de toekomst (en of hetgeen dat ze verlangen inderdaad ook wenselijk is, voor henzelf en voor de samenleving waarin ze leven) is ons streven op dit moment om de horizon van onze leerlingen te verbreden en ze te laten zien dat er nog meer is in de wereld dan wat er op dit moment in hun vizier is. In dit document leest u meer over de leer opbrengen die we nastreven.

² Zie bron 1.

³ Zie bron 1.

Algemeen

Levensbeschouwing (Aandacht)

De Kubus heeft een Oecumenische identiteit. Deze identiteit komt vooral tot uiting in het omgaan met elkaar, in een sfeer van onderlinge verdraagzaamheid en openheid. Ieder mens is uniek en we bieden leerlingen en medewerkers de ruimte talenten te ontwikkelen. Iedereen mag er zijn! Door jezelf en elkaar goed te leren kennen kan je door samen te werken nog meer bereiken.

De Kubus is onderdeel van de stichting Catent. De identiteit van Catent en de Kubus vormt zich vanuit de verhouding school-samenleving en daarmee gepaard gaande ontwikkelingen, door pedagogische- en onderwijskundige keuzes die we als school/stichting maken. Het strekt zich uit over drie met elkaar samenhangende domeinen: leren, leven en samenleven. De vormgeving van identiteit is een interactief – constructief proces, dat zich richt op communicatie tussen leerlingen en met een blik op tradities. Kinderen ontwikkelen zich niet alleen motorisch, cognitief en sociaal-emotioneel, zij vormen ook hun eigen 'kijk op de wereld', hun eigen levensbeschouwing. Daarbij staat centraal de wisselwerking tussen 'wat vind ik zelf', en 'wat dat betekent voor het aangaan van zinvolle verbindingen' gericht op (samen)leven (Zie verder de brochure "Identiteit Catent" via www.catent.nl).

Dat doen we door:

Als school staan we stil bij en vieren verschillen. Verschillende feesten en gedenkmomenten vieren we, elk met hun eigenheid en sfeer. Het vieren helpt ons het leven te leren kennen in vreugde en in verdriet en om de bijzondere momenten in het leven een plek te geven. Ook vieren we om tradities door te geven, om ons geloof te beleven, de voor ons belangrijke normen en waarden actief uit te dragen en verbondenheid met elkaar uit te drukken.

We staan stil bij feesten uit de christelijke traditie, m.n. Advent, Kerstmis en Pasen. Ook vieren we de afsluiting van de Gouden weken, Nieuwjaar en het afscheid van groep 8. Vieren is voor ons het samen beleven van bijzondere momenten uit het leven, zoals verjaardagen, afscheid nemen, een geboorte, maar ook het overlijden van iemand.

Voorafgaand aan de viering krijgen de kinderen uitleg over de betekenis van het feest. De voorbereiding van de viering is minstens zo belangrijk als de viering zelf om de viering goed tot zijn recht te laten komen.

Op school besteden we op verschillende momenten aandacht aan de vraag; "wie ben je? of wie wil je zijn?". Door kinderen te laten ervaren wat verhalen van anderen met hun doen. Door hen te "leren" wat verhalen van anderen voor hen betekenen. En hoe die verhalen hun eigen levensverhaal beïnvloeden. De kinderen bepalen zelf op welke manier ze zich identificeren met bestaande tradities en praktijken en of ze zich willen inzetten voor het creëren van nieuwe tradities en praktijken, van nieuwe identificatiemogelijkheden. We hebben oog voor de verschillen tussen mensen, wij hebben daar plezier in en wij stemmen af op de verschillen.

Sociaal-emotionele vaardigheden (Bewust)

Als school willen wij aandacht en zorg voor elkaar centraal stellen, zowel de zorg voor mensen als de zorg voor het milieu. De zorg voor elkaar op korte en op langere termijn. Vooral als mensen tekort gedaan worden, ziek zijn of het op een andere manier moeilijk hebben willen we er als school zijn met aandacht en zorg. Daarnaast stimuleren we de aandacht voor elkaar door actief te werken aan sociaal-emotionele vorming die past bij de waardengemeenschap die wij als school zijn. Zo willen we elkaar dichtbij helpen en dienstbaar zijn aan elkaar. De zorg strekt zich verder uit tot diegenen die het minder goed hebben dan wij, in ons eigen land of ergens anders in de wereld. De school hecht aan het vormen van een gemeenschap binnen en buiten de school. Mensen hebben elkaar nodig. Respect voor elkaar staat bij ons centraal. We maken daartoe bewuste keuzes met wie wij relaties binnen en buiten de school in het kader van gemeenschap vormen.

Dat doen we door:

Op school besteden we op verschillende momenten aandacht aan de vraag "hoe ben je? of hoe wil je zijn?". Het is aan de kinderen zelf om zich aan te passen aan en in te passen in wat er van hen wordt verwacht. Kort gezegd, zo zijn mijn manieren. We hebben aandacht voor fatsoenlijke omgangsvormen, verkeersregels, de grondwet en de democratische rechtsstaat. Wij leren kinderen dat verschillen er mogen zijn en dat we door samen te werken bijdragen tot een betere en interessante samenleving. Daarvoor moeten de kinderen beter leren denken. Kinderen moeten leren redenen te formuleren voor hun standpunten, leren te luisteren naar een ander, verder bouwen op elkaars gedachten en als een ander goede redenen geeft ervaren dat ze van standpunt kunnen en mogen veranderen. We wakkeren het verlangen aan om een verschil te willen maken in de wereld/voor een ander en onderscheid te maken in wat goed en niet goed is, en daarover kritisch na te denken. Dat je niet zo maar van alles kunt zeggen zonder rekening te houden met de consequenties. Dat het ene argumenten beter is dan het andere (v.b. omdat ik het vind). We leren leerlingen dat ze kwetsbaar mogen zijn en dat je fouten mag maken om het daarna opnieuw te proberen. Bovendien leren we hen wat het betekent om iemand aan te spreken op verantwoordelijkheid in gedrag. De leraren hebben hierin een voorbeeldfunctie.

Burgerschap en sociale integratie (Veerkracht)

Iedereen is welkom in onze school. Als Oecumenische school willen we deze openheid uitstralen. We houden (binnen de wettelijke bepalingen) rekening met de achtergronden, ervaringen en belevingen van de leerlingen van onze school.

We hechten waarde aan het respectvol omgaan met elkaar en proberen er samen vorm aan te geven. In de wijze waarop wij met elkaar omgaan laten wij ons leiden door de normen en waarden die wij samen belangrijk vinden. Ze spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van het opgroeiende kind. Dat betekent o.a. dat we het belangrijk vinden:

- dat de kinderen ontdekken wat voor hen zinvol in het leven
- dat leerlingen en leraren respect en zorg hebben voor elkaar
- dat ze eerbied hebben voor natuur en milieu
- dat ze hun talenten zo goed mogelijk ontwikkelen
- dat we met elkaar communiceren, om kennis en inzichten te delen en om verantwoordelijkheid te tonen in het omgaan met die kennis
- dat we ons verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor onze taken (hulpvaardigheid, delen, solidariteit)
- dat we elkaar de ruimte geven om te leven en om samen te werken
- dat wij met elkaar afstemmen welke waarden en normen wij vinden passen bij een door ons na te streven samenleving
- dat kinderen ervaren dat "elkaar vergeven" hen een beter gevoel kan geven.

Dat doen we door:

We besteden op verschillende momenten aandacht aan de vraag; wat kan jij doen om het verschil te maken? De leerling is, anders gezegd, niet alleen materiaal dat door ons gevormd moet worden, maar is een zelfstandig individu die het vermogen heeft om zins of zo te doen, om wel of niet te handelen, om ja of nee te zeggen, om met de stroom mee te gaan of weerstand te bieden. De kinderen moeten leren om niet te denken voor een ander. Mensen verschillen en die verschillen onderzoeken en opzoeken dragen bij aan leren denken.

De school ziet het als haar verantwoordelijkheid om de kinderen te ondersteunen om als vrij, verantwoordelijk en volwassen individu in de wereld te willen staan. De leerling ontdekt wat het nodig heeft om voor zichzelf en voor anderen te zorgen.

Succesindicatoren

- Wij hebben een ICC-er/ cultuurcoördinator: Christiane Bloem
- Wij gebruiken de online methode KWINK voor het sociaal-emotionele leren. Het 'schoolse leren' is belangrijk, maar het kan niet zonder het sociaal emotioneel leren (SEL). Sociaal emotioneel leren is het proces waarbij leerlingen noodzakelijke kennis, attituden en vaardigheden verwerven en toepassen. Hierdoor leer je omgaan met jezelf en een ander. Sociaal emotioneel leren werkt preventief. Daarnaast is er veel aandacht voor burgerschap en mediawijsheid. KWINK is gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep.
- Wij gebruiken de methode Kleur op school. In de methode wordt aandacht besteed aan levensbeschouwing en sociaal-emotionele vaardigheden, aan samenleving en burgerschap. Kleur op school prikkelt de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen binnen de school als minisamenleving. Kleur op school biedt ruimte voor de persoonsvorming van de leerling. Kleur op school gaat uit van actieve pluriformiteit en verbindt de aandachtsgebieden godsdienst/levensbeschouwing, sociaal-emotionele vorming en burgerschap met elkaar. Het doel van Kleur: Ieder kind ontwikkelt een eigen kijk op het leven en maakt zelf keuzes wat zinvol, mooi, waar en echt is.
- Vakoverstijgend/ thematisch werken: Persoonsvorming is geen apart vakgebied, maar gebeurt de hele dag door op allerlei momenten. De leerkracht is op deze momenten vaak persoonlijk betrokken en vervult een voorbeeldfunctie. Het is een voortdurende manier van omgang met kinderen. De manier waarop je als leerkracht deze omgang vormgeeft, is heel belangrijk voor het resultaat. We maken voor ons wereldoriëntatieonderwijs gebruik van de methode Blink Wereld. We wisselen de thema's van de losse vakgebieden (natuur & techniek, aardrijkskunde, geschiedenis) en de geïntegreerde thema's af. Hiervoor hanteren we een 2-jarencyclus waarin vermeld staat wanneer we welke thema's in welke groepen behandelen en welke thema's we schoolbreed met kinderen en ouders afsluiten/presenteren. Tijdens wereldoriëntatie kijken we hoe wij ons verhouden tot de wereld, bespreken we hoe we ons willen verhouden tot de wereld en wat we kunnen doen om het verschil te maken. Ons streven is om ons WO-onderwijs en onze creatieve en culturele activiteiten/uitstapjes te integreren. Dit wil zeggen: dat de uitstapjes passen bij het Blink-thema waarover we gaan werken/of hebben gewerkt (opening of afsluiting van een thema).
We gebruiken de teksten van begrijpend lezen/luisteren die aansluiten bij de thema's om diezelfde vragen te stellen en we zoeken de activiteiten op die ons meer kennis over de wereld geven zodat we mogelijke antwoorden vinden op onze vragen.
- We gebruiken onder andere de methode Laat maar zien als inspiratiebron voor lessen beeldende vorming om kinderen kennis te laten maken met een variatie aan kunstuitingen, materialen, disciplines en kunststromingen/geschiedenis.
- We laten de kinderen kennis maken met cultuur door bewust met kinderen op pad te gaan naar bijvoorbeeld een vertelling of tentoonstelling. We halen cultuur in school door het organiseren van thema's regelmatig in samenwerking met externe partijen als Grote broer, KunstEducatieNederland en de Stadskamer. Naast de thema's van Blink, plannen we ook jaarlijks een schoolbreed thema in die we gezamenlijk afsluiten met workshops/presentaties gegeven door een externe partij (bv. Grote Broer Kunsteducatie). Dit schoolbrede thema richt zich op de creatieve vakken dans, drama en muziek.
- Groep 3-4 volgt 1x in de twee jaar het project Rots en Water en daarnaast volgt groep 7-8 1x in de twee jaar het Marietje Kesselsproject. Het doel van deelname aan dit project is het vergroten van de weerbaarheid van onze leerlingen.
- Ouderbetrokkenheid: In ons schoolplan en de bijbehorende jaarplannen staat beschreven dat we het gesprek aangaan met ouders over onderwijskundige en opvoedkundige kwesties. Kwesties die passen bij de cultuur van nu. We werken de ouderbetrokkenheid gericht bij persoonsvorming in het schooljaar 21-22 verder uit binnen ons academisch onderzoek. Cultuurcoördinatie en wereldoriëntatie

Wij geven verder invulling aan onze identiteit binnen de volgende thema's die we in bijlage 1 verder uitwerken:

1 Vrijheid en gelijkheid Leerlingen leren van, door en over de waarden van de democratische rechtsstaat. Dit begint met regels/afspraken in de eigen leefomgeving en breidt uit naar de publieke ruimte en samenleving.

2 Macht en inspraak Leerlingen leren manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden. Ze maken kennis met macht en gezag en de wijze waarop dit georganiseerd is op verschillende niveaus.

3 Democratische cultuur Leerlingen leren dat hun stem gehoord wordt en dat hun inbreng ertoe doet bij besluitvormingsprocessen in de klas. Zij ervaren dat de ander ook een stem heeft en ontdekken daarbij overeenkomsten en verschillen tussen mensen.

4 Identiteit Leerlingen ontdekken hun primaire en secundaire emoties, ambities, talenten en ontwikkelpunten. Ze raken bewust van identiteitsvorming aspecten en reflecteren op tradities, vieringen en rituelen.

5 Diversiteit Leerlingen leren woorden te geven aan wat de ander doet en wil en ontdekken daarin overeenkomsten en verschillen. Ze leren onderlinge conflicten vreedzaam op te lossen. Ze maken kennis met levensbeschouwelijke stromingen.

6 Solidariteit Leerlingen ontwikkelen manieren om de eigen en de belangen van anderen te behartigen; alsmede uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling te herkennen en benoemen.

7 Digitaal samenleven Leerlingen leren over de effecten van de onlinewereld op hun identiteit, persoonlijke (online) leven en op de publieke sfeer. Ze leren kritisch en creatief denken over media-inhouden en -processen en daar ook naar handelen.

8 Duurzaamheid Leerlingen leren in duurzaamheidskwesties over verschillende waarden en belangen en de gevolgen daarvan voor de leefomgeving, nu en later. Ze leren duurzame keuzes te herkennen en te reflecteren op hun eigen gedrag.

9 Globalisering Leerlingen verkennen hoe zichzelf, klasgenoten en andere mensen in Nederland verbonden zijn met andere delen van wereld en leren over internationale samenwerking.

10 Technologisch burgerschap Leerlingen leren over de invloed van technologische ontwikkelingen op henzelf en hun leefomgeving. Ze leren ethische kwesties te herkennen en gaan in gesprek over verschillende perspectieven, die ze zelf kunnen innemen.

11 Denk- en handelwijzen Leerlingen leren kritisch denken en handelen, empathische vermogens, ethisch redeneren en communiceren. Deze denk- en handelwijzen worden toegepast in samenhang met de inhouden van de overige bouwstenen.

Toetsing succesindicatoren

Dit document wordt opgenomen in de cyclus van ons kwaliteitszorgsysteem. Jaarlijks wordt dit document besproken, acties worden geëvalueerd en eventuele vervolgacties worden opgenomen in het document.

Op het voortgezet onderwijs beschrijven ze leerlingen die van de Kubus komen als zelfstandige, jonge burgers die weten wat er speelt in de wereld en actief hun betrokkenheid laten zien door vaardigheden als samenwerken, klaar staan voor een ander, behulpzaam zijn en voor zichzelf opkomen.

Een keer in de twee jaar nemen wij de oudertevredenheidslijst af. Dan wordt ook gevraagd naar de beleving van het aanbod burgerschap. Wij streven ernaar om gemiddeld een 3 te scoren op de volgende vragen.

Op school wordt voldoende aandacht besteed aan normen en waarden

Op school wordt voldoende aandacht besteed aan andere culturen

Op school wordt voldoende aandacht besteed aan actuele thema's

We meten jaarlijks het sociaal welbevinden en de veiligheidsbeleving met de WMK vragenlijst. In de WMK vragenlijst geven de kinderen de school een cijfer gericht op het welbevinden. We streven ernaar om gemiddeld een 8 te krijgen van de kinderen.

Vragen en wensen voor toekomstig beleid

We hebben nu het conceptbeleid opgesteld. Op dit moment is het beleid nog niet zichtbaar voor ouders. Over 3 jaar hebben we de gehele cyclus doorlopen en is dit document 3x geborgd. Dan moet het beleid ook zichtbaar zijn voor kinderen en ouders. Wij toetsen dit tijdens een informatieavond in 2021. Ook streven we ernaar om over 3 jaar gemiddeld op de 3 WMK vragen een 3,5 te scoren. In deze 3 jaar houden we ouders op de hoogte van de ontwikkelingen door aandacht te besteden aan de activiteiten rond burgerschap op Klasbord en in de nieuwsbrieven.

Bijlage: Cultuurplanning (wordt nog bijgewerkt tot 16 nov.)

(D)agelijks, (W)ekelijks, (M)aandelijks, (J)aarijks, 3J = volgens meerjaren cyclus, (I)ncidenteel, (S)tructureel

Activiteit	Groep	Planning	Output	Thema	Kosten
Informatieavond ouders	1 t/m 8	J sept			
Kringgesprek	1 t/m 8	D	Emoties herkennen, inleven, wederzijds perspectief, rekening houden met een ander, verdriet herkennen, afscheid nemen, feliciteren, iemand opbeuren, sorry kunnen zeggen, oplossingen aandragen, gevolgen van die oplossingen overzien (mening vormen), omgaan met kritiek, verdraagzaamheid, weten dat mensen verschillen in wat ze leuk vinden (tolerantie), omgaan met winst en verlies, een goede daad of prestatie van een ander herkennen en waarderen, op nette manier aandacht vragen (beleefdheid), om hulp kunnen vragen, weten dat "nee" zeggen mag (standvastigheid), weten hoe dit voelt (integriteit), kunnen vragen om mee te doen, herkennen en bespreken oneerlijke situaties (solidariteit), betrouwbaar zijn, moedig zijn, geheimen kunnen bewaren, afspraken nakomen en wat te doen als dit niet lukt, weten waarom je moet opruimen, eerbied voor eigendom, zien dat een ander hulp nodig heeft, aanbieden hulp, herkennen onaardig gedrag, een ander aanspreken op gedrag, verbaal ruzies oplossen (zelfbeheersing),		
Bespreken afspraken/ regels in de klas	1 t/m 8	S		Macht en inspraak	
Bespreken afspraken/ regels school	1 t/m 8	S		M&I	
Gouden weken met afsluiting	1 t/m 8	J sept			
Leren samenwerken/ groepswork	1 t/m 8	D			
Leren zelfstandig werken	1 t/m 8	D			
Leren hulp vragen	1 t/m 8	D			
Leren hulp bieden	1 t/m 8	D			solidariteit
Basiscommunicatie	1 t/m 8	D			
Creatieve en expressieve schoolvakken, gym, programmeren,	1 t/m 8	W			

handvaardigheid, dans, muziek			beurt verdeling, naar elkaar luisteren (gelijkheid), ervaringen delen, over jezelf vertellen, doorzetten als iets niet lukt/ eng of moeilijk is, taken afmaken, aanwijzingen opvolgen, tevreden zijn met je werk, weten dat fouten maken mag weten hoe het voelt om in de belangstelling te staan		
Atelier		W			
Schoolreis	1 t/m 8				OV
Sportdag	3 t/m 8	J			
Kamp	7-8	J			Ouder bijdrage
Taal Actief (spreken en luisteren en stellen)		W			
Mediawijsheid			Kinderen kunnen zelfstandig met kennis en kunde van technologie zich redden. Hebben inzicht in programmeren en coderen en hebben gevoel bij de risico's van online communiceren, kennen het belang van privacy en hebben een kritische levenshouding. "We love society"		
Methode Kleur	1 t/m 8	W	Zie methode handleiding		
Methode Kwink	1 t/m 8	W	Zie methode handleiding		
Lentekriebels	1 t/m 8	J	In de week van de lentekriebels. Methodiek is aangeschaft eind 2020		
Leerlingenraad		M	Vertegenwoordigen een groep, meningen delen en consensus bereiken.		
Jeugdjournaal		D	De wereld is groter dan de eigen omgeving. Er zijn verschillende mensen en meningen en die moeten samenleven.		
Taken in de klas/school	1 t/m 8	D	Zelfverantwoordelijk zijn voor de sociale, leef/woon/school omgeving.	solidariteit	
Bezoek oud leerlingen		J	Leren van meer ervaren personen		
Aandacht voor ziekte/ geboorte/overlijden bekenden	1 t/m 8	I	Inleven en medeleven tonen	solidariteit	

Kerstkaarten maken ouderen	1 t/m 8	J			
Goede doelen actie	1 t/m 8	J	Zorgdragen voor een ander en tevreden zijn met wat je hebt.	solidariteit	
Schoolbibliotheek	1 t/m 8	W			
Kinderboekenweek	1 t/m 8	J okt			
Nationale voorleesdagen	1 t/m 8	J jan			
Theater bezoek	1 t/m 8	J			
Bezoek voortgezet onderwijs		J			
Vieren advent, Kerst, Pasen	1 t/m 8	J	Leren presenteren en gezamenlijk te vieren. Deelnemen aan landelijke feestdagen en de betekenis daarvan.		
Viering gemeenschap advent en Pasen	1 t/m 8	J			
Kerstmusical	1 t/m 8	2J/3J			
Voorlezen Bijbelverhalen	1 t/m 8	M	Respect hebben voor de levensovertuiging van een ander. Leren over verschillen en vooral over overeenkomsten. Wederzijds respect is het uitgangspunt.		
Bezoek Moskee		3J			
Bezoek Synagoge		3J			
Aandacht Prinsjesdag		J sept	Wat betekent democratie, je mening uiten en prioriteiten stellen.	M&I	
Afscheid groep 8	1 t/m 8	J			
Bezoek kerk		J			
Bezoek verzorgingstehuis		3J			

Bezoek boerderij		3J			
Bezoek ROVA		3J			
Schoolfruit	1 t/m 8	J			
Schoolontbijt Koningspelen	1 t/m 8	J			
Gastles GGD		J	Weerstand bieden tegen verleidingen. Eerst denken dan doen.		
Gastles Halt		J			
Schoolproject met presentaties (Blink)		3M			
Project Mooi Schoon!	1 t/m 8	J	Zorgzaamheid voor de omgeving	solidariteit	
Vieren vrijheid (ge- en herdenken)		J	Leven in vrijheid en vrijheid van meningsuiting is niet vanzelfsprekend, hoe kan je hier actief een steentje bijdragen.		
Cultuurprojecten (de veldtocht)		3J	Kinderen leren over de geschiedenis en het heden van hun dorp/omgeving en ervaren dat ze opgroeien in een veelzijdige leefomgeving.		
Bezoek bakkerijmuseum Hattem		2J			
Gastlessen (muziek of beeldend)	1 t/m 8	J			
Jeugd EHBO					
Nooterhof					
Vechterweerd					
Grote broer					